

8. Onderduikers bij Veldhoef

v.l.n.r. Mevrouw Jannetje Druijff-Timmer, haar moeder Trijntje Timmer-Doppenberg en dochter Jeannette Druijff. Foto: Brand Overeem

De familie Timmer bewoonde jarenlang de boerderij 'Veldhoef'. Hendrik Timmer (*14-05-1891 / †17-03-1982) trouwde op 26 februari 1923 met Trijntje Doppenberg (*26-07-1890 / †17-08-1993). Dit is geen tikfout, Trijntje Timmer-Doppenberg werd daadwerkelijk 103 jaren oud. Vanaf 1923 bewoonde en bewerkte ze de boerderij van jonkheer Jan Minnema van Haersma de With. 's Zomers woonden ze altijd in het bakhuis. Hun dochter Jannetje (*13-03-1926) trouwde op 19 mei 1949 met Jan Druijff en zij woonden hier tot 1992. Ook hun drie dochters, Maasje, Trijntje (Trijnie) en Jeannette werden hier geboren en woonden hier tot hun trouwen. Dit deden ze alle drie jong, de één was pas achttien jaar oud en de ander twee 21 jaar toen ze het huwelijksbootje verkozen boven het ouderlijk huis. Ze trouwden

geen boeren en zodoende hadden Jan en Jannetje geen opvolgers voor hun boerderij. Van Kempen van de 'Keut' in Gerven, startte een maatschap met zijn broer. De boerderij was te klein voor twee boeren en zo vertrok Aalt van Kempen in 1992 naar de Veldhoef, waar momenteel (we schrijven 31-07-2009) een levensgrote koeienschuur wordt gebouwd.

Koeien in de wei

De Tweede Wereldoorlog begon op 10 mei 1940. Duitsers vielen Nederland binnen en de bezetting begon. Al snel werd tussen Scherpenzeel en De Glind, een deel van de Grebbelinie, alles onder water gezet. Velen in de directe omgeving moesten evacueren. Niet alleen de mensen, maar ook al het vee. In de buurt van boerderij de Veldhoef kwamen

de koeien uit Stoutenburg, Terschuur en Achterveld terecht. Dit duurde vier dagen, toen was ook het gras op.

De eerste onderduiker

In het begin van de oorlog, maar ook in de jaren 1941 en 1942, gebeurde er in het buitengebied van Nijkerk en Putten niet zoveel. In 1943 kwam de eerste onderduiker op de boerderij de Veldhoef aan de Veldhoefweg. Het was iemand uit de buurt. Hij moest gaan werken in Duitsland en dat wilde hij niet.

De tweede onderduiker

Hierna kwam Freek. Hij was in dienst geweest en hij had zijn wapens niet ingeleverd. Nu was hij werkzaam bij de politie en het werd hem te heet onder de voeten. De enige oplossing die er dan overbleef, was onderduiken en ook hij verbleef op de Veldhoef. Hierdoor werden zijn ouders opgepakt en zij werden vastgezet in kamp Vught. Maar dit hielp niet, want ze wisten niet waar hun zoon was. Gelukkig zijn ze later wel weer vrijgekomen.

Auto zonder wielen

Het grasland achter de boerderij was

Peet Jansen zorgde vaak voor het eten voor de onderduikers

rijkelijk omgeven door hakhout en kon prachtig gebruikt worden om zich schuil te houden voor de vijand. Vader Timmer, een buurman en zijn zoon verstopten een auto zonder wielen in het hakhout en maakte hier een 'veilige' slaappleats van. De auto zonder wielen is hier lange tijd verborgen geweest.

Ondergrondse

Het werd augustus 1944 en vader Timmer lag met ischias op bed. Meneer De Bruin kwam het erf oprijden en vroeg aan Timmer of er tien mannen tien dagen in zijn schuur mochten. Vader Timmer dacht even na en zei toen nee. Meneer De Bruin was vastbesloten en antwoordde: "We komen wel!" Of Timmer wist wat deze tien mannen in hun schild voerden, weet dochter Jannetje niet. Zij wist in ieder geval niet wat ze kwamen doen.

De avond voor de dropping

In de oorlog was er overal spertijd. Dit betekende dat 's avonds na 20.00 uur niemand meer naar buiten mocht. Alle ramen moesten gesloten zijn en de luiken moesten dicht, zodat er geen licht naar buiten kon schijnen. Zodoende kwamen men ook nergens, zeker niet als men achter op Kruishaar of in de buurtschap Gerven woonde. Een buurjongen, een zoon van Schipper, was knecht op Veldhoef en hij vroeg of Jannetje die avond met hem meeging. Dat wilde ze wel en haar ouders gaven toestemming, mits ze om 21.00 uur weer thuis zouden komen. Ze waren onderweg toen ze buiten een vliegtuig hoorden. Ze doken in een sloot.

De nacht van 30 september

In dezelfde nacht waarin de beruchte aanslag in Putten, bij de Olden Aller, plaatsvond, ging het ook gigantisch fout bij de dropping aan de Veldhoefweg. Deze twee groepen stonden los van elkaar. De knecht en Jannetje gingen na de klap naar huis, maar konden de achterdeur niet in. Daar lag een parachute met de touwen strak en een zware container met munitie lag op de deel. Eén van de gebinten was totaal afgeknapt

door deze zware vracht. Vader en moeder Timmer zaten als versteend bij de kachel. Ze dachten dat er een bom op hun huis gevallen was. De knecht en Jannetje hebben een luik losgetrokken en zo konden ze naar binnen. Via de voordeur en de gang konden ze op de deel komen. Daar zag het grijs en grauw van alle stof.

Droppingsveld

In het Smeulenveld achter de boerderij werd een droppingsveld gemaakt. De mannen luisterden 's avonds naar radio Oranje. Er kwamen verschillende zinnen op deze zender, dat waren codes. Een code kon een opdracht zijn voor het verzet. Dat het hier om een verzetsgroep ging, werd al snel duidelijk. Als de code: 'Als mosterd na de maaltijd' voorbij kwam, wisten deze mannen dat er 's nachts een dropping zou plaatsvinden. Van de eerste dropping heeft de familie Timmer niks gemerkt. Dat is allemaal goed gegaan. Na het codebericht gingen de mannen in een kring op het veld staan. Als het vliegtuig over kwam, schenen ze het licht van hun zaklampen omhoog. De piloot wist dan dat hij zijn lading aan parachutes naar beneden kon laten vallen, binnen deze ring van mannen achter het huis. Dit keer kwam vliegtuig weer terug, het vloog te laag en liet zijn lading te gauw of te laat vallen. De lading vloog dwars door het rieten dak van de boerderij. De chaos was compleet.

Opruiming

Zo'n tien of elf man hebben alles bij elkaar verzameld. De containers waren kapot en de inhoud, wapens, lagen her en der verspreid in het grasland. De auto, waar deze spullen allemaal in moesten, stond een eind verderop. Ze moesten allemaal heel hard werken. Het waren wel twintig containers, die per stuk 250 kilo wogen. Geen kleinigheid! Alles werd zo snel mogelijk op de kruiwagen en op ladders door deze sterke mannen naar de auto gebracht. De auto kon niet in het weiland komen en stond ook niet heel dichtbij het huis. Waar de auto precies

De hooibergen bij de boerderij Veldhoef

stond, weet mevrouw Jannetje Druijff-Timmer niet meer. Het moest natuurlijk ook niet opvallen, ook al was het nacht. De Duitsers waren ook in de buurt van Voorthuizen en dat is hemelsbreed niet zo ver weg. Je weet maar nooit. Alles moest naar Amersfoort en daar is het een paar dagen later ook veilig aangekomen.

Parachutes vouwen

Jannetje Timmer heeft de parachutes van de containers afgehaakt en ze heeft die hele nacht staan vouwen en die dingen als pakketten opgerold. De parachutes zijn achter de schuur in een gat in de grond verstopt en ze hebben er een paar karren mest overheen gegooid. Zo waren de parachutes niet meer te vinden.

Koe slachten

's Morgens om 06.00 uur moest er alweer gemolken worden, dus van slapen kwam die nacht niet veel. Eén koe was zwaar gewond. Dit beest moest worden afgemaakt en geslacht. Zondag of geen zondag, het moest gewoon. Zijn kop werd eraf gesneden en het slachten kon beginnen.

De schade was groot

De schade was op zich groot, maar het ergste was, het mocht niet worden ontdekt! In het dak zat een groot gat, een gebint was dwars doormidden gebroken en men kon het zien op de vloer. Vaak dropten vliegtuigen lege brandstoftanks in het bos. Dus er werd verzonnen dat

er een benzinetank door het dak was gevallen.

Volgende gasten

De volgende morgen om 09.00 uur kwamen de eerste mensen uit Putten alweer om onderdak te vragen op de verscholen boerderij de Veldhoef. Inmiddels was bij sommigen bekend geworden dat er een aanslag gepleegd was en men was bang voor represailles, en terecht, want die kwamen er diezelfde dag nog. In oktober kwamen er nog weer twee gezinnen en een paar kinderen bij de familie Timmer onderduiken. De mannen van de ondergrondse waren allemaal weggegaan. Ze zijn wel weer terug gekomen om zich te verbergen, maar er werd niet meer gedropt op het droppingsveld voor de boerderij.

Enkele gasten op de boerderij Veldhoef

Johannes Balk (*03-03-1922 / †02-12-1944 Apeldoorn)

'Spinter' L.K.P. – R.V.V.

Henk Verkuyl (*13-06-1922 / (gefusilleerd) †15-12-1944 Sloten)

'Kleine Henk', L.K.P.

H. Ketel (*27-11-1922 Hengelo / (gefusilleerd) †04-11-1944 Rotterdam)

'Chris' L.K.P. en Jan Schut (*02-06-1918 / (gefusilleerd) †08-03-1945, bij de 'Woeste Hoeve') 'Jan' L.K.P.

De oorlog was nog niet voorbij

Op 17 april 1945 werd de bevrijding op de Prinsenkamp bevochten, op 18 april werd Putten en op 20 april Nijkerk bevrijd. Deze dagen is er veel strijd gevoerd in de omgeving van Nijkerk, Putten en Voorthuizen. Zo kwamen er na deze gevechten op Prinsenkamp (Prinsenweg) een aantal Duitsers naar de Veldhoef. Eén van deze soldaten was zwaar gewond. Jannie Timmer moest een bak met water halen en een wit laken. De gewonde soldaat bloedde erg. De wond werd schoongemaakt en verbonden met stukken van dat laken. De rest van het

Het echtpaar Druijff voor huis De Birkenhof

laken werd aan een stok bevestigd en diende als vlag. De wagen en het paard werden gevorderd en ook nog een fiets. Zo werd de gewonde soldaat afgevoerd naar het noodziekenhuis aan het Vetkamp in Nijkerk, waar dokter Schreuder (*07-09-1905 Sappemeer) de leiding had.

Het paard

Dagen later kwam er iemand uit Nijkerk en vertelde dat ze het paard van Timmer hadden gezien. Na onderzoek bleek dit ook het geval. Het paard liep voor een melkwagen. Ja, de melk moest ook vervoerd worden en zonder paard voor de wagen valt dat niet mee. Uiteindelijk is het paard wel weer naar de Veldhoef teruggekomen. De kar niet, in plaats daarvan werd er een heel oude kar teruggebracht.

Gevluchte Nijkerkers

Ook in Nijkerk werd die dagen van april 1945 veel platgebombardeerd en velen vluchtten naar hun schuilkelders of naar burens en familie. Anderen vluchtten naar het buitengebied en ook toen wisten sommige familieleden en kennissen de afgelegen boerderij de Veldhoef te vinden. Gelukkig kon na een paar dagen de bevrijding worden gevierd en was de oorlog voorbij.